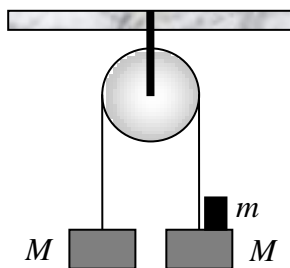

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
ОЛИМПИАДА ПО ФИЗИКА, ОБЛАСТЕН КРЪГ, 18 февруари 2024 г.
Тема за 9. клас (трета състезателна група)

Задача 1. Свързани тела

През неподвижна макара, окачена на хоризонтална греда, е прекаран неразтеглив шнур с пренебрежима маса. В двата края на шнурата са окачени еднакви тела, всяко от които има маса M . Върху едно от телата се поставя тяло с маса $m < M$ и системата се задвижва (фиг. 1). Определете:

Фиг. 1

- а) ускорението a на телата; **(4 т)**
- б) силата на опън, с която шнурът действа на всяко едно от телата; **(1 т)**
- в) силата на натиск N , с която тялото с маса m действа на тялото с маса M ; **(2 т)**
- г) силата F , с която системата действа на гредата. Сравнете силата F със силата $P = (2M + m)g$ – общото тегло на телата, ако бяха неподвижно окачени на гредата, и направете съответния извод. Приемете земното ускорение g за известно. **(3 т)**

Задача 2. Движение и сили

А. Тяло с маса $m = 0,5 \text{ kg}$ започва движението си с начална скорост $v_0 = 2,0 \text{ m/s}$ по хоризонталния плот на лабораторна маса при коефициент на триене $k = 0,06$. Изминавайки разстояние $l = 2,0 \text{ m}$, тялото достига ръба на масата и пада на пода. Там то остава неподвижно, като се отделя енергия $Q = 5,0 \text{ J}$ под формата на топлина. Намерете:

- а) ускорението a на тялото, с което то се движи по плота **(1 т)**
- б) скоростта v на тялото, с която то достига ръба на масата **(2 т)**
- в) времето t на движение на тялото по плота **(1,5 т)**
- г) височината h на масата **(2 т)**

Земното ускорение е $g \approx 9,8 \text{ m/s}^2$.

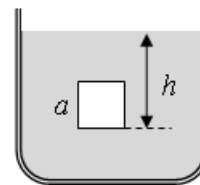
Б. Скоростта на тяло в основата на наклонена равнина е v_1 . То се изкачва по равнината, като се движи равнозакъснително, след което се спуска обратно равноускорително и се връща в началната точка със скорост v_2 . Колко е средната скорост $v_{\text{ср}}$ на тялото за цялото време на движение? **(3,5 т)**

Задача 3. Потопени тела в течност

А. На фиг. 2 е показан куб, потопен в течност с плътност ρ .

Определете силата, с която течността действа на:

- а) горната хоризонтална стена; (1 т)
- б) долната хоризонтална стена; (1 т)
- в) всяка една от вертикалните стени;* (1,5 т)
- г) целия куб. (1 т)

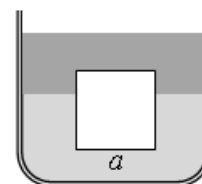

Фиг. 2

**Указание към т. в).* Действието на променящото се с дълбочината хидростатично налягане е еквивалентно на постоянно средно налягане p_{cp} , което може да определите, като използвате аналогия със средната скорост при равноускорително движение.

Б. В цилиндричен съд са налети две несмесващи се течности съответно с плътности ρ_1 и ρ_2 . В течностите е потопен куб с дължина на ръба a и с плътност ρ (фиг. 3).

Намерете дълбочината x на потопяване на куба в течността с плътност ρ_2 , ако плътностите удовлетворяват неравенствата $\rho_1 < \rho < \rho_2$. (5,5 т)

Фиг. 3